

praktijkaart ZMBR: behandeling smetten

versie 2025 | bron: de richtlijn van V&VN Smetten

risico en preventie

bij 1 of meerdere van deze risicofactoren is er een verhoogd risico op het ontstaan van smetten

risicofactoren

- vrouwelijk geslacht
- gevorderde leeftijd
- obesitas
- verminderde mobiliteit
- verhoogde lichaamstemperatuur
- vochtige huid (als gevolg van transpireren en/of incontinentie)
- diabetes
- verminderde weerstand (bijvoorbeeld als gevolg van chemokuur)
- beperkingen in de ADL/tekortschietende persoonlijke hygiëne
- eerdere smetten

preventieve maatregelen

- het toepassen van dagelijkse huidzorg
- het voorkomen van overmatig transpireren
- het voorkomen van huid-op-huid contact (denk aan Engels pluksel/katoenen onderkleding)
- het droog houden van huidplooien

symptomen

stel vast of er sprake is van smetten aan de hand van de onderstaande symptomen; raadpleeg bij twijfel een meer ervaren deskundige

smetten

- intacte huid
- jeuk (niet altijd)
- lichtrode tot felrode, glanzende huid
- schrijnend, branderig gevoel (niet altijd)

smetten met nattende huid

- felrode huid
- scherpe, rode wondlijn (fissuur) zichtbaar op breuklijn tussen beide
- nattende, kapotte huid
- verweking van de huid
- erosies
- schrijnend, branderig gevoel (niet altijd)
- jeuk (niet altijd)

smetten met geïnfecteerde huid: combinatie natte huid + 1 of meerdere van deze symptomen

- pustels (puistjes)
- pus
- nattend
- eilandjes voor de kust (bij candida-infectie)
- geel/groen exsudaat
- korstvorming
- randschilfering
- een onaangename geur

interventies

behandel de verschillende verschijningsvormen van smetten op de onderstaande manieren:

smetten

- 1 of > preventieve maatregelen, minimaal 2x daags
- bij en felrode, glanzende huid zinkoxidesmeersel FNA (dun!)* of barrièreproduct, minimaal 2x daags

smetten met nattende huid

- 1 of > preventieve maatregelen, minimaal 3x daags
- zinkoxidesmeersel FNA (dun!)
- eventueel lokaal een antischimmelpreparaat, bijvoorbeeld loprox**
- gebruik een of barrièreproduct dat hecht
- raadpleeg bij twijfel een meer ervaren deskundige

smetten met geïnfecteerde huid

- raadpleeg een deskundige
- preventieve maatregelen, 1 tot 2x daags combinatie (preparaat) van zinkoxidesmeersel FNA en loprox**
- gebruik antibacteriële crème

gebruik bij overmatig exsudaat een niet-verklevend wondverband

*verwijder altijd eerst de resten van zinkoxidesmeersel FNA (=zinkolie) van een vorige behandeling met olie

**eerst loprox (antischimmel), daarna zinkoxidesmeersel FNA opbrengen óf gelijktijdig in een combinatiepreparaat, altijd dun opbrengen

praktijkaart ZMBR: behandeling smetten

anderen inschakelen

een meer ervaren deskundige

- bij twijfel en in elk geval bij geïnfecteerde smetten (dermatoloog, verpleegkundige, verpleegkundig specialist, wondconsulent of (verpleeg)huisarts
- als de klachten verergeren of voortduren na de start van de behandeling

een andere discipline

- schakel, afhankelijk van de problematiek, een andere zorgverlener in voor advies/begeleiding als smetten de participatie of het dagelijks functioneren beïnvloedt; denk aan een ergotherapeut, maatschappelijk werkende of bedrijfsarts

evalueren

evalueren van de behandeling

- op dag 3, 7 en 14 na het starten van de behandeling aan de hand van objectieve symptomen en de ervaren klachten (zie hierboven)
- bij twijfel en altijd bij smetten met een geïnfecteerde huid samen met een deskundige
- stel, als de klachten verergeren tijdens de behandeling, opnieuw vast om welke verschijningsvorm van smetten het gaat en pas zo nodig de behandeling aan
- overweeg, bij 14 dagen behandeling zonder verbetering, of een microbiologische kweek meerwaarde heeft om verdere behandeling te kunnen bepalen